

بسمه تعالی

امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال دوم ۱۴۰۲-۱۴۰۳

رشته کلام اسلامی

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۹۰ دقیقه / شماره: ۱۵ / سمت پانجمی: ۹۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد امتحان:	۳۴۰۳۲/۱۲
تاریخ آزمون:	۱۴۰۳/۰۳/۲۳
عنوان:	کلام استدلالی (انسان شناسی و جهان شناسی)
کتاب:	انسان شناسی و جهان شناسی آیت الله مصباح
حذفیات:	ندارد

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد طلسمی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۰/۵

۱- کدام مورد می تواند تعریف انسان شناسی فلسفی باشد؟

- (أ) مسائل مهم همه انسان ها
- (ب) ویژگی های متمایز انسان
- (ج) جایگاه انسان در جهان
- (د) تفکر فلسفی درباره انسان

۰/۵

۲- کدام گزینه بیانگر انسان شناسی دینی است؟

- (أ) جامعیت - اتقان و خطاناپذیری - توجه به مبدأ و معاد - بینش ساختاری
- (ب) اتقان و خطاناپذیری - توجه به دست آوردهای علمی - سازگاری با زمان
- (ج) بینش ساختاری - سازگاری با مقتضیات زمان - جامعیت
- (د) توجه به مبدأ و معاد - جامعیت - توجه به فطرت انسانی

۰/۵

۳- منظور از خلافت در آیه شریفه: و اذ قال ربك للملائكة اني جاعل في الارض خليفة... چیست؟

- (أ) خلافت انسان
- (ب) خلافت شخص حضرت آدم علیه السلام از انسان های قبل از او
- (ج) خلافت الهی شامل همه انسان ها
- (د) خلافت الهی شامل انبیاء و امامان معصوم

۰/۵

۴- اومانیسیم به چه معنی است؟

- (أ) انسان پرستی
- (ب) طرفداری از کرامت انسانی
- (ج) شریف و برتر بودن هر انسانی از هر موجودی
- (د) توجه به قابلیت های انسانی

۲

۵- انسان شناسی در چهارچوب معارف قرآن از چه جهاتی مهم است؟

در چارچوب معارف قرآن هم شناخت حضوری انسان راهی است برای شناخت حضوری حق و هم شناخت حصولی آدمی راه شناخت حصولی پروردگار است. شناخت انسان، در شناخت خدا نقش مهمی دارد که با تأمل در اسرار و حکمت هایی که خداوند در وجود انسان نهاده است ارتباط می یابد. پس شناخت انسان در شناخت خدا نقشی مهم دارد. همچنین باور به اینکه در میان انسان ها کسانی هستند که به مقام نبوت و رسالت می رسند نوعی شناخت انسان است؛ بنابراین از وجوه معرفت انسان یکی همین است که چنین لیاقتی در نوع انسان وجود دارد. مسئله معاد نیز مبتنی است بر شناخت حقیقت انسان که روح اوست به مثابه موجودی قابل بقا. پس اهمیت انسان شناسی در چارچوب معارف قرآن آن است که اولاً انسان شناسی راهگشای شناخت خداست و ثانیاً تبیین بحث وحی و نبوت و معاد متأثر از انسان شناسی است.

۶- با ذکر چند آیه نشان دهید که نظریه تکامل انواع از نظر قرآن مردود است.

۳

پاسخ: قرآن کریم به صراحت بیان می‌کند که انسان از خاک آفریده شده است: انی خالق بشرا من صلصال من حما مسنون. یا: انی خالق بشرا من طین. اما تفسیرهایی که از این آیات شده تا نظریه تکامل انواع را درست جلوه داده شود، با این آیه شریفه رد می‌شود: ان مثل عیسی عند الله کمثل آدم خلقه من تراب ثم قال له کن فیکون. این آیه شریفه نشان می‌دهد که حضرت عیسی علیه السلام بر خلاف زعم مسیحیان (که حضرت را دارای پدر می‌دانند) بدون پدر به دنیا آمده است؛ چنان‌که حضرت آدم هم پدر نداشته است؛ بنابراین این آیه شریفه تأیید می‌کند که حضرت آدم از خاک و بدون توالد و تناسل که از پدر و مادر است به وجود آمده، پس معلوم می‌شود که تفسیری که تلاش می‌کند نظریه تکامل را با آیات قرآن کریم وفق دهد درست نیست. زیرا مطابق این تفسیر بالاخره حضرت آدم علیه السلام از نسل بشر است و در انتها به خاک می‌رسد نه اینکه مستقیماً از خاک به وجود آمده باشد. چنان‌که نظریه تکامل چنین می‌گوید.

۷- وجه مشترک مفهومی در کاربردهای گوناگون روح کدام است؟

۲

پاسخ: آنچه مسلم است روح در قرآن دو کاربرد حقیقی دارد یکی در مورد انسان و دیگری در مورد موجودی که از سنخ فرشتگان است. اطلاق روح در مورد این دو موجود، وجه مشترکی دارد که عبارت است از مخلوقی که دارای حیات و شعور است.

۸- باتوجه به آیات اولیه سوره جن در مورد ماهیت جن چه دیدگاهی را تأیید می‌کنید؟

۲

پاسخ: جن از آتش آفریده شده و خلقت آن قبل از خلقت انسان بوده است. تعدادی از جن، می‌توانند انسان‌هایی را تابع خود کنند. جن نیز مانند انسان مکلف هستند. بر جن نیز پیامبرانی مبعوث بوده‌اند. اگر شیطان به معنای وصفی یعنی به معنای شریر باشد شیاطین دسته یا افراد خاصی از جن یا انس هستند که کارشان شرارت است.

۹- منظور از عرش و کرسی که در آیات قرآن کریم آمده است چیست و جایگاه آنها را بیان فرمایید.

۲

پاسخ: در قرآن کریم به جز آسمان و زمین از دو موجود دیگر نام برده شده است: عرش و کرسی. در مورد کرسی فقط یک آیه وجود دارد که می‌گوید: گستره کرسی الهی، آسمان و زمین است. اما در مورد عرش: از برخی آیات قرآنی استفاده می‌شود که منظور از عرش الهی، مقام سلطنت و ربوبیت و تدبیر الهی است. احتمال دیگر این است که عرش نام مخلوقی خاص است چرا که در برخی موارد آمده است: رب العرش. این احتمال هم هست که عرش در برخی آیات به معنای ربوبیت و در برخی موارد به معنای موجود خاص است. البته مطابق برخی روایات عرش یک مخلوق حقیقی است و حاملانی با اوصافی خاص برای آنها ذکر شده است.

۱۰- در کیهان‌شناسی قرآنی فرشتگان چگونه موجوداتی هستند و چه کارهایی انجام می‌دهند؟ (برای هر کدام ذکر ۴ نکته کافی است)

۲

پاسخ: موجوداتی هستند که ما توان درک حسی آنها را نداریم. فقط می‌توانیم اجمالاً درک کنیم که آنها: موجوداتی هستند که عصیان نسبت به خداوند نمی‌کنند. از عبادت سیر و خسته نمی‌شوند. پیوسته خدا را تسبیح می‌کنند. مأموران خدا هستند. فرشتگان در یک سطح نیستند و برخی مقام بالاتری دارند. افعالی در قرآن به آنها نسبت داده شده که حاکی از انواع مختلف فرشتگان است. کارها: حامل و رساننده وحی به پیامبران، نزول امر الهی، حاملان عرش الهی، شفاعت کنندگان مومنان، لعن کننده بر کفار، بشارت بر مومنان و...